

Lärarhandledning

med övningar och elevmaterial

**– ETT SERIEALBUM OM VÄNSKAP,
UTANFÖRSKAP OCH TRYGGHET I SKOLAN**

Av: Viktor Jonsved och Patrik Rochling

Innehållsförteckning

Om seriealbumet Slickepinnen	3
Om lärarhandledningen	4
Genomförande	5
Planering	5
Lektion 1 - Skriv ett svar från Tedros	6
Lektion 2 - Klassens Trygghetsregler	11
Lektion 3 - Följ upp trygghetsregler	12
En avslutande hälsning	13
Arbetet mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling	14
Koppling till läroplanen Lgr22	15
Del 1 - Skolans värdegrund och uppdrag	15
Mål ur läroplanen	16
Riktlinjer ur läroplanen	16

Om seriealbumet Slickepinnen

Slickepinnen är en berättelse om utanförskap, vänskap och den utsatthet som kan uppstå i en skolmiljö där grupptryck och hierarkier får styra. Genom huvudpersonens upplevelser skildras hur kränkningar kan växa fram stegvis och normaliseras, samtidigt som både åskådare och vuxna tvekar att ingripa.

SYFTE

Serien berör teman som ensamhet, identitet, skam, självkänsla och rädslan för att säga ifrån, men också frågor om ansvar, skuld och civilkurage. Berättelsen ger elever och lärare ett gemensamt underlag för samtal om mobbning, relationer och människors lika värde, i nära koppling till skolans värdegrund och arbetet enligt Lgr22.

HUR FUNKAR DET?

Varje elev får seriealbumet som en gåva. Serien får inte behållas av skolan. Om du som lärare vill använda seriealbumet kommande år med nya elever beställer du en ny uppsättning när den släpps på Gratis i skolan. Projektet finansieras helt av gåvor. Tipsa gärna elevernas föräldrar om möjligheten att bidra – varje gåva hjälper fler skolklasser att få ta del av serien nästa läsår. Postgiro- och Swishnummer finns på seriens baksida.

Om lärarhandledningen

Den här lärarhandledningen är framtagen som ett stöd för skolans arbete med att förebygga och motverka mobbning, trakasserier och kränkande behandling. Utgångspunkten är seriealbumet Slickepinnen, som genom en berättelse om vänskap, utanförskap och grupptryck ger eleverna möjlighet att samtala om svåra frågor på ett tryggt och konkret sätt.

Handledningen innehåller lektionsförslag och övningar som hjälper eleverna att reflektera över relationer, ansvar, empati och civilkurage. Arbetet utgår från elevernas egna tankar och erfarenheter och syftar till att stärka trygghet, gemenskap och respekt i klassen. Materialet är också nära kopplat till skolans värdegrund och läroplanen Lgr22.

BRA ATT VETA:

Målgrupp:	Årskurs 4
Ämne:	Arbete mot mobbning.
Material:	Seriealbumet Slickepinnen Papper och pennor, whiteboard.

Genomförande

Börja med att dela ut serietidningen Slickepinnen till eleverna och berätta att ni med hjälp av tidningen ska arbeta med frågor som handlar om vänskap, utanförskap, trygghet och hur vi är mot varandra i skolan.

Förklara att berättelsen kan väcka olika tankar och känslor och att det är viktigt att visa förståelse för varandras upplevelser under arbetets gång.

Låt först eleverna läsa serien enskilt i lugn och ro innan ni börjar arbeta med lektionerna. Ett förslag är att ge läsningen som läxa. Därefter kan ni börja med lektionerna och övningarna. Se planeringsförslag nedan.

PLANERING:

Vecka 1:	Läsning av Slickepinnen
Vecka 2:	Lektion 1 och hemuppgift
Vecka 3:	Lektion 2 – Klassens trygghetsregler
Vecka 4–6:	Uppföljning och fortsatt arbete

Lektion 1 – Skriv ett svar från Tedros

Material: Eleverna behöver pennor och papper.

Tidsåtgång: 40 + 40 minuter

Kort om lektionen:

Lektion 1 genomförs i fyra steg och tar vara på elevernas egna tankar och känslor efter läsningen av Slickepinnen. Genom skrivövningar och gemensamma reflektioner får eleverna möjlighet att leva sig in i berättelsen och fundera över hur människor påverkas av mobbning, utanförskap och gruppträck. Uppgifterna hjälper också eleverna att sätta ord på omtanke, ansvar och vad som kan skapa trygghet i en klass. Det är viktigt att skapa en lugn och trygg stämning där eleverna känner att det är okej att tänka olika och uttrycka sina tankar på olika sätt.

Överväg om du föredrar att genomföra övningarna muntligt för att eventuellt stärka inkludering. Anpassa tiden efter elevernas behov och hur arbetet med uppgifterna utvecklas.

Steg 1 - Ett svar från Tedros

I den här övningen får eleverna skriva ett svar från Tedros på Olles brev. Låt eleverna fundera över hur berättelsen skulle kunna fortsätta ur Tedros perspektiv. Uppmuntra dem att leva sig in i hans tankar och känslor och påminn om att det inte finns några rätt eller fel svar. Syftet är att eleverna ska få reflektera och sätta ord på sådant som ibland kan vara svårt att prata om.

Elevinstruktioner:

Nu får du skriva ett svar från Tedros på Olles brev. Fundera på vad Tedros tänkte, kände och skulle vilja säga tillbaka. Här är några frågor som kan hjälpa dig att komma igång:

- Vad tänkte och kände Tedros när det hände?
- Vad tänker han om det idag?
- Vad vill han säga till Olle?

Avslut:

Avsluta steg 1 med att sätta upp breven från Tedros på väggen i klassrummet.

Steg 2 - Hur reagerar du när någon far illa?

I den här övningen får eleverna fundera över hur olika personer i berättelsen kan tänka och känna när någon far illa. Uppmuntra eleverna att leva sig in i situationerna och påminn om att människor kan reagera olika i samma händelse.

Elevinstruktioner:

1. Välj en situation i Slickepinnen där någon far illa eller blir mobbad.
2. Välj en person som är med i situationen, till exempel:
 - Alfred
 - en av fotbollskillarna
 - hästtjejerna
 - innetjejerna
 - tjejerna som var utanför
3. Skriv vilken situation och vilken person du har valt.
4. Skriv vad du tänker och känner om det som händer.

Avslut:

Avsluta steg 2 med att sätta upp elevernas tankar på väggen i klassrummet.

Steg 3 - Vad hjälper om man mår dåligt?

I den här övningen får eleverna fundera över vad som kan hjälpa när någon mår dåligt. Uppmuntra eleverna att tänka brett och konkret och påminn om att olika saker kan hjälpa olika människor. Skapa en lugn och trygg stämning under arbetet.

Elevinstruktioner:

I berättelsen fick Olle hjälp genom musiken.

– Vad hjälper om du mår dåligt?

Uppgift:

Skriv eller rita något som kan hjälpa när man känner sig ledsen, ensam, orolig eller utanför. Det kan vara något som hjälper dig själv eller något som skulle kunna hjälpa en kompis. Du bestämmer själv hur personligt du vill skriva eller rita.

Du kan till exempel skriva om:

- att prata med en vuxen,
- att vara med en kompis,
- musik, sport eller djur,
- att få vara i fred en stund,
- eller något annat som brukar hjälpa.

Avslut:

Avsluta steg 3 med att sätta upp elevernas förslag på väggen i klassrummet.

Steg 4 - Klassens idéer mot mobbning

Prata tillsammans i klassen om vad ni kan göra för att motverka mobbning och hjälpa alla att känna sig trygga och inkluderade i skolan.

Låt eleverna komma med idéer och skriv upp förslagen på whiteboard eller ett stort papper som alla kan se. Uppmuntra eleverna att tänka på både små och stora saker som kan göra skillnad i vardagen.

Gemensamt arbete i helklass:

Vad kan vi göra som klass för att motverka mobbning?

Kom tillsammans på ett eller flera förslag.

Avslut:

Avsluta steg 4 med att sätta upp klassens förslag på väggen i klassrummet.

Att ta med hem:

Hemuppgift:

Prata hemma om Slickepinnen

I skolan arbetar vi just nu med seriealbumet Slickepinnen och frågor som handlar om vänskap, trygghet, utanförskap och hur vi är mot varandra. Som en del av arbetet får eleverna ta med serien hem för att läsa och samtala tillsammans med en vårdnadshavare.

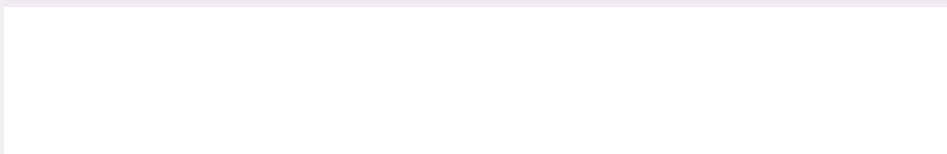
Gör så här:

Börja med att läsa seriealbumet tillsammans hemma. Prata sedan om frågorna nedan. Samtalet behöver inte bli långt och svaren behöver inte skrivas ner. Syftet är att tillsammans reflektera över berättelsen och de frågor den väcker.

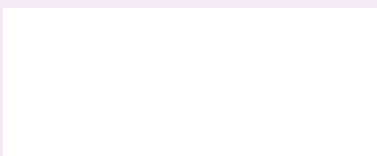
Här är några förslag på frågor att prata om:

- Vem av figurerna i serien liknar mest den du var i skolan?
- Hur var det för dig?
- Vad är du stolt över? Vad ångrar du?
- Skulle du ha gjort något annorlunda om du fick göra om det?
- Olle fick hjälp genom musiken, vad hjälper dig när du mår dåligt?

Vårdnadshavares signatur:

Datum:

Att skriva ut och dela med eleverna:

Uppgift

Steg 1 – Ett svar från Tedros

Nu får du skriva ett svar från Tedros på Olles brev. Fundera på vad Tedros tänkte, kände och skulle vilja säga tillbaka. Här är några frågor som kan hjälpa dig att komma igång:

- Vad tänkte och kände Tedros när det hände?
- Vad tänker han om det idag?
- Vad vill han säga till Olle?

Steg 2 – Hur reagerar du när någon far illa?

1. Välj en situation i Slickepinnen där någon far illa eller blir mobbad.

2. Välj en person som är med i situationen, till exempel:

- Alfred
- en av fotbollskillarna
- hästtjejerna
- innetjejerna
- tjejerna som var utanför

3. Skriv vilken situation och vilken person du har valt.

4. Skriv vad du tänker och känner om det som händer.

Steg 3 – Vad hjälper om man mår dåligt?

I berättelsen fick Olle hjälp genom musiken.

Vad hjälper om du mår dåligt?

Uppgift:

Skriv eller rita något som kan hjälpa när man känner sig ledsen, ensam, orolig eller utanför. Det kan vara något som hjälper dig själv eller något som skulle kunna hjälpa en kompis. Du bestämmer själv hur personligt du vill skriva eller rita.

Du kan till exempel skriva om:

- att prata med en vuxen
- att vara med en kompis
- musik, sport eller djur
- att få vara i fred en stund
- eller något annat som brukar hjälpa

Lektion 2 – Klassens Trygghetsregler

Material: Whiteboard, papper och pennor

Tidsåtgång: 40 minuter

Kort om lektionen:

I den här lektionen får eleverna tillsammans formulera hur de vill att alla ska ha det i klassen och vad som behövs för att skapa trygghet och trivsel. Målet är att skapa trygghetsregler som känns tydliga och viktiga för just er klass

Kom igång:

Låt eleverna utgå från sina tankar och samtal efter arbetet med Slickepinnen och ge alla möjlighet att komma till tals.

Förslag på metod:

- Samtal i mindre grupper eller par
- Gemensam diskussion i helklass
- Läraren skriver upp förslag på whiteboard
- Klassen väljer ut eller prioriterar fem till tio trygghetsregler

Avsluta med att diskutera varför de valda trygghetsreglerna är viktiga.

Avslut:

Avsluta Lektion 2 med att sätta upp klassens trygghetsregler synligt i klassrummet. Bestäm också ett datum när ni ska följa upp trygghetsreglerna.

Lektion 3 - Följ upp trygghetsregler

Material: Whiteboard

Tidsåtgång: 20 minuter

Kort om lektionen:

I den här lektionen får klassen följa upp trygghetsreglerna tillsammans och prata om hur de fungerar i vardagen. Syftet är att påminna om det gemensamma ansvaret för trygghet och trivsel i klassen och att tillsammans fortsätta utveckla arbetet framåt.

Steg 1 – Prata om trygghetsreglerna

Prata tillsammans om trygghetsreglerna.

- Hur tycker ni att trygghetsreglerna har fungerat hittills?
- Vad kan vi göra om reglerna inte följs?
- Kan vi förbättra reglerna?
- Har vi nya idéer för hur vi kan bli en tryggare klass?

Tips!

Använd gärna scener eller karaktärer ur Slickepinnen som stöd i samtalen.

Steg 2 – Justera trygghetsreglerna

Ändra trygghetsreglerna om ni tycker att något behöver förbättras och sätt sedan upp dem på väggen igen.

Steg 3 – Ny uppföljning

Bestäm när ni ska göra en ny uppföljning.

En avslutande hälsning

Serien Slickepinnen bygger på mina egna erfarenheter av att ha blivit mobbad i mellanstadiet. I min ungdom drömde jag om att bli serie-tecknare och den här serien arbetade jag med från slutet av gymnasiet och tre år framåt. När jag hade skissat hela serien blev jag kallad till präst och då lade jag den på hyllan. Där låg den i exakt 20 år. 2019 påkallade den min uppmärksamhet och ville bli berättad färdigt. Jag kontaktade då serietecknaren Patrik Rochling och tillsammans tecknade vi färdigt serien. Jag har tecknat figurerna och han har gjort det mesta av bakgrunderna och tuschningen. Tillsammans har vi lagt över 2000 timmar av vår fritid på serien. Vi hoppas att den ska bidra till att hjälpa både mobbade, mobbare och de som kanske bara tittar på att komma ur sina roller. Men också att eleverna ska få med sig en berättelse i livet som hjälpa dem att finna sitt människovärde, inspirera till kreativitet och bidra till respekt och gemenskap mellan människor som är olika varandra. Lycka till i ert arbete mot mobbning och för en god gemenskap i klassen!

Viktor Jonsved

Kontakt

Hör gärna av dig till viktorjonsved77@gmail.com och berätta hur arbetet med Slickepinnen har fungerat i er klass.

Om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling

Seriealbumet Slickepinnen kan, tillsammans med lärarhandledningen, användas som en del av skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling. Materialet ger goda förutsättningar för lärare och elever att tillsammans arbeta med frågor som rör trygghet, mobbning och kränkningar.

Materialet stödjer elever i att reflektera över och samtala om händelser i seriealbumet. Det kan också fungera som ett verktyg för att uppmuntra elever att leva sig in i och känna empati med andra människors situationer, samt att tillsammans utveckla, arbeta med och reflektera kring trygghetsregler i den egna skolklassen.

*Robert Thornberg,
professor i pedagogik, rankad som en av världens främsta experter på
forskning som rör mobbning*

Länk till Skapa trygghet för lärande, skolverket.se:

[Om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling.](#)

Koppling till läroplanen Lgr22

Arbetet med Slickepinnen har en tydlig koppling till stora och viktiga delar av läroplanen Lgr22. Genom samtal, reflektioner och gemensamma övningar får eleverna möjlighet att utveckla empati, ansvarstagande och förståelse för andra människor. Materialet knyter an till skolans värdegrund och arbetet med demokrati, trygghet, inkludering och människors lika värde.

Det stödjer också skolans uppdrag att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt att skapa en trygg miljö för lärande och utveckling.

Del 1 – Skolans värdegrund och uppdrag

Del 1 i läroplanen, Skolans värdegrund och uppdrag, är en viktig grund för skolans arbete med trygghet, relationer och arbetet mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling. Här beskrivs skolans ansvar att aktivt arbeta för människors lika värde, empati, gemenskap och respekt för den enskilda individen. Nedan har vi valt ut några citat ur Lgr22 som på olika sätt belyser detta arbete och som har särskild koppling till arbetet med Slickepinnen.

”Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering [...] eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

”Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.”

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.”

”Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete.”

”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.”

”Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan.”

”Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.”

Mål ur läroplanen:

Skolans mål är att varje elev:

”kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,”

”respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet,”

”tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling samt medverkar till att hjälpa andra människor,”

”kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen,”

”visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.”

”genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö,”

”visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan,”

”har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.”

”kan samspela i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia,”

”har fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället,”

Riktlinjer ur läroplanen:

Alla som arbetar i skolan ska:

”medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,”

”i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor,”

”i sin verksamhet bidra till att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet,”

”aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper,”

”visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt,”

”i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.”

”uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd,”

”samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.”

”samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.”

Läraren ska:

”klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet,”

”öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem,”

”synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur köns-
mönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor,”

”planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet,”

”uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling,”

”tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen,”

”samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete.”

”ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,”

”stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,”

”stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter,”

”förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle.”

”samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skol-
situation, trivsel och kunskapsutveckling,”

”hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.”

The first part of the paper discusses the importance of the research and the objectives of the study. It then presents a literature review of the existing research on the topic. The second part of the paper describes the methodology used in the study, including the data collection and analysis techniques. The third part of the paper presents the results of the study, and the fourth part discusses the conclusions and implications of the findings.

The study was conducted using a quantitative research design. Data was collected from a sample of 100 participants using a survey questionnaire. The data was then analyzed using statistical software to determine the relationships between the variables of interest.

The results of the study indicate that there is a significant positive relationship between the variables of interest. This finding is consistent with the previous research in the field. The implications of these findings suggest that the variables of interest are important factors in the study of the topic.

In conclusion, the study has shown that the variables of interest are important factors in the study of the topic. The findings of the study have implications for future research in the field.